

Nr 37.

Av herr **Nilsson, Bror**, m. fl., om beredande av viss företrädesrätt för mindre jordbrukare att bedriva animalisk livsmedelsproduktion.

Ingen folkgrupp i vårt land torde hava drabbats så hårt av krigets och den därmed följande avspärrningens verkningar som de mindre jordbrukarna. Av ålder har den animaliska produktionen för dessa varit sättet att skaffa sig bärning. Sedan import av fodermedel i stor utsträckning börjat förekomma till landet samtidigt som ett därav uppkommande överskott av animalier exporterades kan man tala om en viss uppblomstring i såväl tekniskt som ekonomiskt hänseende av det svenska småbruket. Denna epok synes emellertid nu för lång tid framåt vara slutspelad. Därmed är frågan om det svenska småbrukets existensmöjligheter i högsta grad en aktuell fråga, och detta icke endast för dagen utan också för framtiden.

Genom den nya egnahemsreformens genomförande hava möjligheter skapats för att i raskare takt än hittills komplettera de s. k. ofullständiga jordbruken. Detta är gott och väl, och man får hoppas att statsmakterna icke försumma att vårda och bibehålla funktionsdugligt det instrument, som för denna betydelsefulla uppgift tillskapats. Emellertid måste under alla förhållanden denna väldiga uppgift taga en lång tidrymd i anspråk, och medan gräset gror dör kon, säger ordspråket. Frågan är heller icke löst även om kompletteringar i sin helhet och programenligt genomfördes så att familj jordbruket bleve den dominerande brukningstypen, ty även denna mera fullständiga brukningsdel bleve i de avgjort största delarna av vårt land för sin räntabilitet beroende av animalisk produktion. Endast i de genom klimat och jordmån bättre lottade trakterna av landet bleve det möjligt för dessa bondejordbruks innehavare att genom specialodlingar, varom det numera mycket talas, bringa sina jordbruks avkastning upp på en fullt tillfredsställande nivå.

Utän att emellertid nu ingå på några vidlyftigare spekulationer för framtiden, i vilken det alltid är vanskligt att spå, måste man säga sig, att en stabilisering av denna stora och betydelsefulla folkgrupps ekonomiska och sociala förhållanden är en högst angelägen och trängande uppgift.

Huruvida den s. k. 27-mannakommittén har sin uppmärksamhet riktad på här omnämnda förhållanden är oss icke bekant.

Genom producentbidraget på mjölk har en viss och mycket betydelsefull hjälp lämnats det mindre jordbruket, men det torde icke vara tillrådligt att fortsätta längre på prisdifferentieringens väg. Närmare till hands

synes den vägen vara att låta småbrukarna återgå till en utvidgad volym av sin animaliska produktion. Här i landet måste produceras animalier: mjölk, kött, fläsk och ägg. Denna produktion är arbets- och omsorgskrävande och passar därför småbrukaren och hans familj bättre än storbruket med dess lejda arbetskraft. Å andra sidan måste framhållas, att markens gröda utgör grunden även för den animaliska produktionen, men växtodlingen kan med större effektivitet och prisbillighet äga rum å det större jordbruket och i de bättre jordbruksbygderna. Ur denna synpunkt framstår det såsom föga ändamålsenligt att avkräva förhållandevis lika stor leverans av fodersåd från trakter med små brukningsdelar och sämre odlingsbetingelser som från slättbygderna. Nu kan häremot invändas att innan leverans sker får avdrag göras med vissa mängder spannmål per innehavt djur, men då kan hända och händer oftast, att den mindre jordbrukaren på grund av omöjligheten att inköpa fodermedel och tilläventyrs svag skörd för tillfället har ett litet antal djur. Detta antal kan under dessa förutsättningar icke utan stora svårigheter utökas. Han sitter sålunda hårt fast i sina besvärigheter. Därför borde han tilldelas foderspannmål eller andra tillgängliga fodermedel i stället för att avkrävas något av sin skörd.

På grund av vad sålunda anförts hemställes,

det riksdagen måtte besluta att hos Konungen anhålla om sådana åtgärders vidtagande, som tillerkänna landets mindre jordbrukare viss företrädesrätt till bedrivandet av animalisk livsmedelsproduktion.

Stockholm den 19 januari 1943.

B. A. Nilsson.

Joh. Friggeråker.

Ivar Persson.

Gunnar Bodin.

V. Ljungdahl.

John Gustavson
i Guntorp.

Allan Holstenson.